

Kunnan viranhaltijaan kohdistunut luottamushenkilön häirintä

Kh 10.02.2025 § 35

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Hallintojohtaja Heli Janhunen on tehnyt työsuojeluilmoituksen 7.1.2025:
*"Kunnanvaltuuston kokouksessa 16.12.2024 esitti minulle epäluottamuslauseetta julkisessa kokouksessa, vaikka en ole virka-
asemaltani tai tehtävältäni asemassa, jossa minulle voi epäluottamuslauseeseen esittää. Kyseinen teko aiheuttaa ahdistusta ja saattaa heikentää työnsaantia jatkossa.*

Häirintänä pidetään esim. väheksyviä ja pilkkaavia puheita, työnteon jatkuvaa perusteetonta arvostelua ja vaikeuttamista, maineen tai aseman kyseenalaistamista."

Epäluottamuslauseeseen 16.12.2024 kokouksessa on esittänyt valtuutettu Mirja Vaittinen. Hänen pöytäkirjaan liittämänsä mielipide ja esitys on oheisena. Kokouksesta on käytettävissä myös tallenne ja puheenvuoro on selostettu pöytäkirjassa.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja, työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu ovat kuulleet Heli Janhusta 29.1.2025. Kuulemisessa tuli ilmoituksen lisäksi esille:

- Koska epäluottamuslause on esitetty julkisesti, se on kunnianloukkaus.
- Epäasiallinen käytös jatkui seuraavassa valtuuston kokouksessa 7.1.2025.

Työsuojelupäällikkö on kontaktoinut AVI:a ja työsuojelun valtakunnallista neuvontaa -> Neuvoina työnantajan protokollan mukainen käsittely työsuojeluasiassa, henkilön mahdollinen rikosilmoitus asiasta työnantajan tukemana, hyvän käytöksen sopimus luottamushenkilöille.

Työturvallisuuslain 28 §: mukaan

"Jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi."

Koska ilmoitus on tehty epäasiallisesta kohtelusta kunnan luottamushenkilön toimessa, tulee asia käsitellä kuntalain 85 §:n mukaisesti:

"Jos on syytä epäillä, että luottamushenkilö on toimessaan syyllistynyt virkarikokseen tai muuten menetellyt siinä velvollisuksiensa vastaisesti, kunnanhallituksen on vaadittava asianomaiselta selitys sekä tarvittaessa ilmoitettava asiasta valtuustolle. Asiasta on viipymättä tehtävä rikosilmoitus, jos kysymyksessä on ilmeinen virkarikos."

Kuntalain 69 §:n mukaan:

"Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla."

Kunnanvaltuusto on 16.9.2024 § 28 hyväksynyt toimintaohjeen asiallisesta käyttäytymisestä:

"Luottamushenkilöiden ja kunnan työntekijöiden tulee kunnioittaa toisiaan. Viestintää sosiaalisessa mediassa ei saa käyttää hyökkäyksenä kunnan muita luottamushenkilöitä eikä kunnan työntekijöitä kohtaan.

Maalittaminen jakamalla valheellisia tai muutoin paikkansapitämättömiä tietoja taikka arkaluonteisia henkilötietoja on ehdottomasti kiellettyä."

Epäluottamuslauseen yhteydessä Mirja Vaittinen ilmoitti, että ei allekirjoita toimintaohjetta ja värikkäin sanankääntein totesi, että ei noudata toimintaohjetta.

Hallintojohtajaa lukuun ottamatta kunnanvaltuusto on käsitellyt epäluottamuslauseetta kokouksessaan 7.1.2025 § 3 ja päättänyt, että tilapäistä valiokuntaa ei perusteta epäluottamuksen arviointia varten.

Epäluottamuslauseessa ei ole yksilöity millään tavoin perusteita, jotka kuuluvat hallintojohtajan virkatehtäviin.

Epäluottamuslause on henkilöihin kohdistuvaa ja perustuu väitteisiin henkilökohtaisista laiminlyönneistä, vaikka johdannossa on ristiriitaisesti painotettu, että kysymys on asioista eikä henkilökohtaisuuksista. Tämä koskee myös muita epäluottamuslauseen kohteena olleita, jolta osin kuntalain 85 §:n nojalla kunnanhallitus voi harkita asian käsittelyä.

Koska kyseessä ei ole ilmeinen virkarikos, kunnanhallituksen tulee asian käsittelyä varten vaatia selitys ja järjestää mahdollinen kuuleminen. Saadun selvityksen perusteella kunnanhallitus päättää jatkotoimenpiteistä, kuten asian ilmoittamisesta valtuuston tietoon.

Hallituksen puheenjohtaja selostaa hallintojohtajan kuulemista kokouksessa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus vaatii valtuutettu Mirja Vaittiselta kirjallisen selityksen henkilökohtaisuuksiin menneestä epäluottamuslauseesta erityisesti hallintojohtajan osalta 25.2.2025 mennessä.

Kunnanhallitus päättää kuulemistilaisuuden järjestämisestä loppuviikolla 9 ja nimeää kuulemiseen kunnanhallituksen edustajat.

Päätös

Kunnanhallitus vaatii valtuutettu Mirja Vaittiselta kirjallisen selityksen henkilökohtaisuuksiin menneestä epäluottamuslauseesta erityisesti hallintojohtajan osalta 25.2.2025 mennessä.

Kunnanhallitus päätti kuulemistilaisuuden järjestämisestä loppuviikolla 9 ja nimesi kuulemiseen kunnan edustajaksi kunnanhallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutetun.

Heli Janhunen ei esteellisenä osallistunut asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Pöytäkirjanpitäjänä tämän pykälän osalta toimi kunnanjohtaja Harri Anttila.

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p.0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja pyysivät selitystä kirjeellä 12.2.2025 Selityspyynnössä, joka on esityslistan oheisena, kiinnitettiin huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- Epäluottamuslauseessa ei ole yksilöity millään tavoin perusteita, jotka kuuluisivat hallintojohtajan virkatehtäviin.
- Epäluottamuslause on henkilöihin kohdistuvaa,
- Epäluottamuslauseessa on irtisanouduttu kunnanvaltuuston toimintaohjeesta

Mirja Vaittisen vastaus selvityspyyntöön on toimitettu 20.2.2025 ja kuulemistilaisuus on järjestetty 27.2.2025. Selitys sekä muistio selitystä täydentävästä kuulemistilaisuudesta esityslistan oheisena.

Selityksessään Vaittinen toteaa, että hän on säännöksistä erehtyneenä liittänyt epäluottamuslauseeseen henkilöpiiriin hallintojohtajan, joka väitetysti on myös ollut tietoinen kunnan edun vastaisesta menettelystä, mutta ei ole kunnan organisaatiossa asemassa, johon kunnanvaltuusto voi kohdistaa epäluottamuksena eikä ole ensisijaisesti velvollinen ryhtymään toimenpiteisin kunnan edun vastaisen menettelyn selvittämisessä.

Edellä kerrotusta syystä Vaittinen pyytää erehdyksiään anteeksi Heli Janhuselta hänen liittämistään puheenvuoroonsa. *"Ymmärrän, että puheenvuoroni on tältä osin ollut hallintojohtajalle yllättävä ja epämiellyttävä."*

Muutoin selityspyynnön väitteisiin Mirja Vaittinen ottaa kantaa asiaan liittyen mm.:

- Epäluottamuslause-esityksen asiaperusteet ilmenevät selkeästi puheenvuorostani 16.12.2024. Siinä on keskitytty yksinomaan menettelyihin asiassa, ei miltään osin esityksen kohteiden henkilöihin, heidän ominaisuuksiinsa tai heidän henkilönä kohdistuviin loukkaaviin ilmauksiin.
- Kunnianloukkauksena ei pidetä arvostelua, joka kohdistuu toisen menettelyyn politiikassa, julkisessa virassa tai tehtävässä. Tästä huolimatta kunnanhallitus on 10.2.2025 jopa suoraan väittänyt, että menettelyni täyttäisi rikoslain tunnusmerkistön. Väite on itsessään loukkaava ja mahdollisesti sellaisenaan RL 24:9 § tunnusmerkistön täyttävä.
- Vaittinen ilmoittaa kieltäytyneensä ainoastaan allekirjoittamasta valtuuston 16.9.2024 käsittelemää toimintaohjetta tällä valtuustokaudella. Toimintaohje on pullollaan itsestäänselvyyksiä ja epäjohdonmukaisuuksia sekä on joiltakin osin lainvastainen, mutta en ole kieltäytynyt noudattamasta siinä olevia hyviä periaatteita.

Asiaan liittyen kuulemisessa on saatu lisäselvityksenä:

- Hallintojohtajan väitetyn tietoisuuden maininnassa on tarkoitettu Aholan vuokrausta, josta hänen on kerrottu tienneen yli vuoden ajan.
- Kuulemisessa käytetty kirjoitettu puhe ei ole tarkalleen kokouksessa pidetty, jossa voi olla lisänä kommentteja.

Arviointia

Työsuojeluilmoitukseen liittyen on tullut selvityksi, että valtuutettu Mirja Vaittinen on epäluottamuslauseessaan kohdistanut hallintojohtaja Heli Janhuseen osalta väitteen, jota voidaan pitää epäasiallisena ottaen huomioon hänen asemansa Rautjärven kunnan organisaatiossa ja tietoisesta vihjailusta laiminlyönnistä Aholan vuokrauksen osalta.

Tältä osin Vaittinen ei ole toiminut luottamustehtävässä arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla eikä ole toiminut kunnioittavasti kunnan viranhaltijaa kohtaan.

Muutoin Vaittinen ei ole epäluottamuslauseessaan toiminut ilmeisellä tavalla valtuutetun velvollisuuksien vastaisesti.

Kunnanhallitus ei ole ottanut eikä sillä ole syytä ottaa kantaa mahdollisen kunnianloukkauksen tunnusmerkkien täyttymiseen. Asiaselostuksessa 10.2.2024 on ainoastaan tuotu esiin kuulemisessa esiin nostettu näkemys, jonka kertominen on ollut Mirja Vaittisen oikeusturvan kannalta olennaista.

Nauhalla purettiin Mirja Vaittisen puheenvuoro 16.12.2024 kokouksen pöytäkirjassa ei merkittävästi poikkea kirjoitetusta tekstistä. Asian käsittelyn takia ei ole tarpeen tehdä purkaa ja litteroida puheenvuoroa tallenteelta.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksessään 19.2.2025 319/2025 valtuutetun epäasiallisesta käytöksestä annetusta varoituksesta tehdyn valituksen johdosta todennut, että kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu hallinnon ohjaaminen, josta myös valtuutetun varoituksesta on kysymys.

Varoitus rinnastuu valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, kun kannanotolla ei ole välittömiä vaikutuksia luottamus henkilön oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa työturvallisuuslain työnantajan velvollisuuksiin viitaten varoituksen valtuutettu Mirja Vaittiselle kunnan henkilöstöön, hallintojohtaja Heli Janhuseen, kohdistuneesta kunnanvaltuuston toimintaohjeen vastaisesta epäasiallisista väitteistä.

Kunnanhallitus katsoo, että aihetta kuntalain 85 §:n mukaisiin toimenpiteisiin ei ole eikä siten ilmoituksen tekemiseen kunnanvaltuustolle.

Päätös

Ennen tämän asian käsittelyä hallintojohtaja Heli Janhunen esteellisenä poistui kokouksesta ja pöytäkirjanpitäjänä toimi kunnanjohtaja Harri Anttila.

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.